

BUDAPEST, III. KERÜLET, DOBOGÓKŐ UTCA 3. (HRSZ. 22805/6)

Családi ház építéséhez kapcsolódó közművesítés

Lelőhely-azonosító: 35999, 60894, 72911

KULCSSZAVAK: őskor, kora rézkor, Ludanice-kultúra, település

BUDAPEST, DISTRICT III, 3 DOBOGÓKŐ STREET (PLOT NO. 22805/6)

Installation of public utilities for residential house construction

Site IDs: 35999, 60894, 72911

KEYWORDS: Prehistory, Early Copper Age, Ludanice culture, settlement

2021. április 4-én a III. kerület Dobogókő utca 3. területén a Budapesti Történeti Múzeum előzetes értesítése nélkül esővíz szikkasztó-gödört ástak. A helyszínre sietve már csak a markolóval kiásott munkagödört tudtuk dokumentálni. A délkeleti metszettel átkaparása során egy átvágott őskori gödör feltja látszódott, melynek megmaradt felét 2021. április 7-én Olgyay János kollégánk tárta fel régészeti megfigyelés keretében végzett bontómunka során. (1. kép)

A gödör leletanyaga jól illeszkedik a 2008-ban, majd 2020-ban feltárt kora rézkori (Ludanice-kultúra) település (Kr. e. 4000–3750) kultúrhorizontjához (Szilas 2009, Kraus 2020). A gazdag leletanyagból (kerámia, pattintott kőeszköz, őrlőkő, patics, állatcsont, kagyló) külön említésre érdemes egy különleges, áttört díszítésű csótalpas edény töredéke. (2. kép)

Az eset után újabb bejelentés nélküli árokásás folyt a területen, ezért Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály hatósági beavatkozásának köszönhetően a további földmunkák (kerítésalap, vízbekötés, vízóraakna, szennyvízcatorna, villanyvezeték stb.) már csak kötelező régészeti megfigyelés mellett folyhattak. A szikkasztó, illetve a megépült ház közelében végzett megfigyelések során

On April 4, 2021, at 3 Dobogókő Street in District III of Budapest, a rainwater soakaway pit was excavated without prior notification to the Budapest History Museum. Upon arrival at the site, only the excavation trench dug by a mechanical excavator could be documented. During the cleaning of the southeastern section wall, the stain of a cut prehistoric pit became visible. The remaining half of this feature was excavated on April 7, 2021 by colleague János Olgyay while conducting archaeological monitoring. (Fig. 1)

The finds assemblage of the pit fits well within the cultural horizon of the Early Copper Age (Ludanice culture, 4000–3750 BC) settlement uncovered in 2008 and again in 2020 (Szilas 2009; Kraus 2020). From the rich assemblage (ceramics, chipped-stone tools, grinding stones, daub, animal bones, shells), special mention should be made of a fragment of a distinctive perforated pedestal vessel. (Fig. 2) Following the incident, further unreported trenching took place on the plot. As a result of official intervention by the Construction and Heritage Protection Department of the Government Office of Budapest, subsequent earthworks (digging a fence foundation and a water meter shaft, installing water connection, sewage line, electrical cable, etc.) were

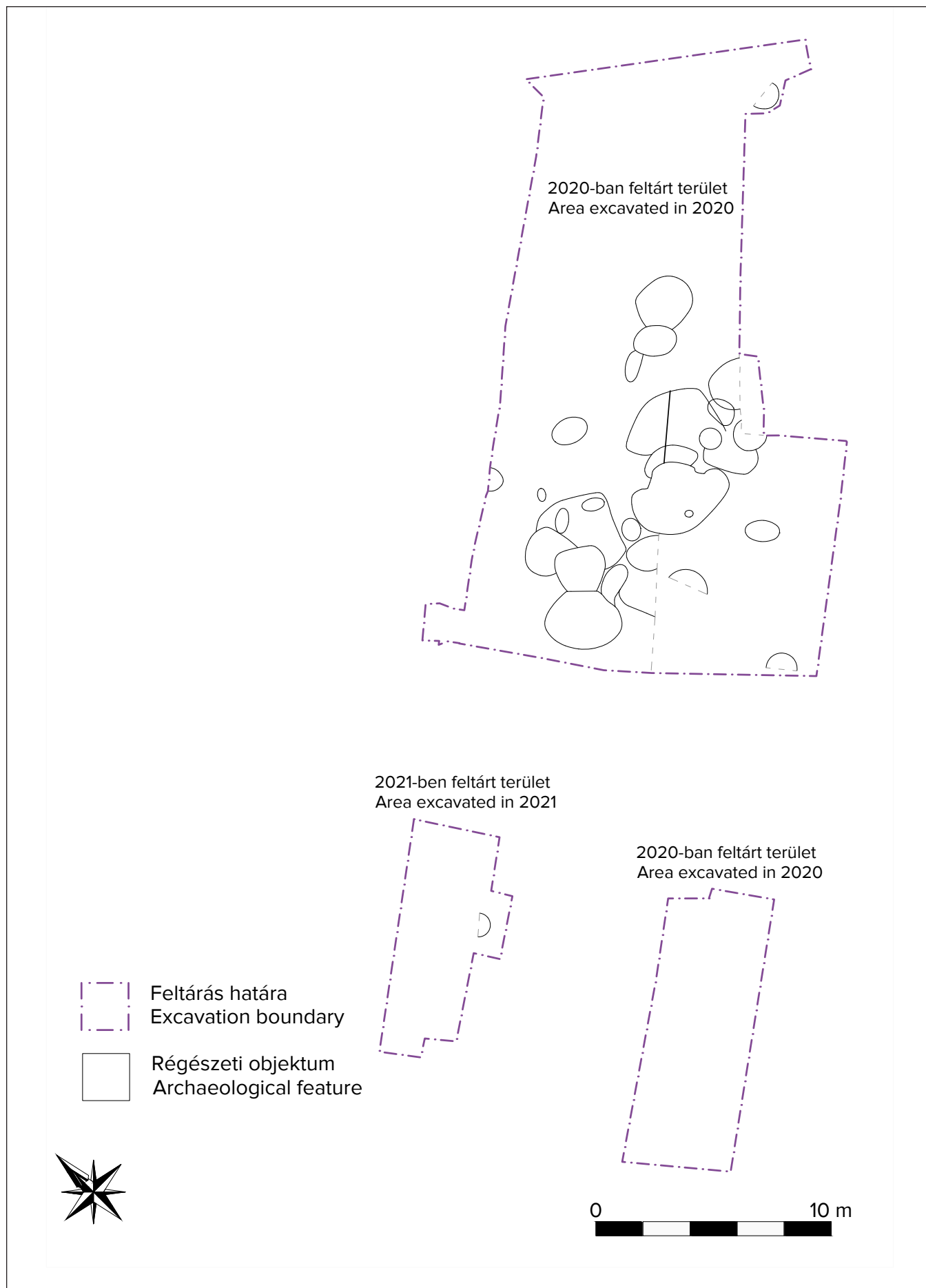
1. kép: A gödör megtisztított metszete (Fotó: Kraus Dávid)

Fig. 1. The cleaned section of the pit (Photo by Dávid Kraus)

2. kép: Az áttört, inkrusztált díszítésű csőtalp-töredék
(Fotó: Szilágyi Nóra)

Fig. 2. Fragment of a vessel's pedestal with perforated incrustation decoration (Photo by Nóra Szilágyi)

3. kép: A 2020-ban végzett feltárás geodéziája a cikkben említett szikkasztóval kiegészítve (Készítette: Imre-Horváth Sándor, Kovács Tibor)

Fig. 3. Geodetic survey of the 2020 excavation, supplemented with the soakaway mentioned in the article
(Prepared by Sándor Imre-Horváth, Tibor Kovács)

néhány szórvány kerámia került elő az őshumusból, objektumfoltok azonban nem rajzolódtak ki. Az említett munkafolyamatok egy része a lejtős telek alsó harmadában zajlott, ahol nagy tereplépcsővel, illetve modern bevágással lehetett számolni – nagyjából a szikkasztó közepétől délnyugatra eső zónában. Az itt végzett megfigyelések már negatív eredménnyel zárultak. (3. kép)

A környék az intenzív beépítettség ellenére továbbra is kiemelten fontos a fővárosi őskorkutatásban. A beruházások folyamatos monitorozása indokolt, hiszen a régészeti feltárásokat, megfigyeléseket követően végzett további földmunkákról (pl. közművesítés, medenceépítés stb.) a múzeum gyakran már nem értesül. Sőt, akár mindennemű régészeti jelenlét nélkül is megépülhetnek házak, mint pl. 2016-ban a szomszédos (!), Dobogókő utca 1. szám alatti telken (a Google Earth műholdképe alapján).

RÉSZTVEVŐK: Kraus Dávid régész, Olgyay János régész, Kovács Tibor geodéta

Kraus Dávid

Irodalom:

- Szilas 2009 • Szilas, Gábor: Többrétegű őskori régészeti lelőhely az óbudai Péter-hegy oldalában (Budapest, III. Dobogókő utca 5., Hrsz.: 22805/5.) *Aquincumi Füzetek* 15 (2009) 92–96.
- Kraus 2020 • Kraus, Dávid: Budapest, III. kerület, Dobogókő utca 3. (hrsz. 22805/6) Családi ház építése. *ArcheoBudaPest* 2020/01 <https://doi.org/10.64602/ABP.2020.01>

only allowed to proceed under mandatory archaeological monitoring. During monitoring carried out near the soakaway and the newly constructed house, a few stray pottery fragments were found in the palaeohumus layer, but no feature outlines were observed. Some of the above-mentioned works were conducted in the lower third of the sloping plot, where a significant artificial terrace step and modern cut could be expected—approximately in the zone southwest of the centre of the soakaway. Monitoring conducted in this area yielded negative results. (Fig. 3) Despite intensive development, the area remains of outstanding importance for prehistoric research in Budapest. Continuous monitoring of construction projects is therefore justified, as the museum is often not informed about additional earthworks carried out after archaeological excavations and monitoring (e.g. utility installations, pool construction, etc.). In some cases, buildings may even be constructed without any archaeological presence, as occurred in 2016 on the adjacent plot at 1 Dobogókő Street (based on satellite imagery from Google Earth).

CONTRIBUTORS: Dávid Kraus (archaeologist), János Olgyay (archaeologist), Tibor Kovács (surveyor)

Dávid Kraus

References:

- Szilas 2009 • Szilas, Gábor: Többrétegű őskori régészeti lelőhely az óbudai Péter-hegy oldalában (Budapest, III. Dobogókő utca 5., Hrsz.: 22805/5.) (Multi-layered archaeological site on the slopes of Péter-hegy in Óbuda. (Budapest, III, 5 Dobogókő Street, Lrn.: 22805/5). *Aquincumi Füzetek* 15 (2009), 92–96.
- Kraus 2020 • Kraus, Dávid: Budapest, District III, 3 Dobogókő Street (plot no. 22805/6). Construction of a detached house. *ArcheoBudaPest* 2020/01 <https://doi.org/10.64602/ABP.2020.01>